

Gemeenschapsonderwijs

BSO

DERDE GRAAD

1ste, 2de en 3de leerjaar

Optie : Vrachtwagenchauffeur

Vak

ENGELS

CW-b

93021

BEGINSITUATIE

Het minimum leerplan Engels in de bijzondere optie Vrachtwagenchauffeur formuleert wat de leerlingen met de opgesomde leerinhouden moeten kunnen verwerken binnen de vier taalvaardigheden.

Vermits wij hier te doen hebben met leerlingen die uit verschillende opties komen, is hun opleiding zeer uiteenlopend.

Wegens het complex karakter van hun vooropleiding zal de leerkracht er naar streven de leerlingen zo snel mogelijk op een gelijkmatig niveau te brengen.

De behoefte bij het vreemde taal-onderricht in het BSO situeert zich hoofdzakelijk op het terrein van de taalvaardigheid.

Met taalvaardigheid bedoelen wij de vaardigheid om taal te gebruiken, om boodschappen te verzenden en te interpreteren.

Binnen deze taalvaardigheid is de interpretatievaardigheid van prioritair belang : het gaat er in de eerste plaats om te begrijpen wat gezegd of geschreven wordt.

Op de tweede plaats komt de taalproductie = het verstaanbaar overbrengen van een boodschap op een eenvoudige, niet complexe manier.

EEN WERKPLAN VOOR ENGELS IN DE STUDIERICHTING VRACHTWAGENCHAUFFEUR

1. HET LEERPLAN

- bedoeld voor concreet-denkende leerlingen zonder (noemenswaardige) voorkennis
- gericht op een zinvolle startsituatie in het beroep

1.1 Bedoeld voor concreet-denkende leerlingen

- gericht op concreet taalgebruik

Intelligentie beïnvloedt vooral het formele talen leren, en veel minder de communicatieve vaardigheden (Ellis 1985).

Dat het rendement van het huidige grammatica-onderwijs zo gering is, wordt door Kwakernaak (1987) toegeschreven o.m. aan het feit dat de aandacht voor dit vakonderdeel al te groot is in een te vroeg stadium van het leerproces, zonder dat de leerling al enige communicatieve basisvaardigheid heeft en maar enigzins in staat is geweest enig taalgevoel te ontwikkelen.

1.2 Gericht op een zinvolle startcapaciteit - doelen en inhouden

1.2.1. De doelen

minimumdoelstelling :

de leerlingen zijn in staat, in het kader van de prioritaire taalsituaties, de essentie van een gesproken of geschreven boodschap te begrijpen, zodat zij er gepast op kunnen reageren ; zelf hanteren zij succesvol een 'overlevingstaal' die zo nodig beroep doet op :

- het louter benoemen van voorwerpen, handelingen... ;
- compensatie-strategieën, inzonderheid (met goedvinden van de gesprekspartner) gebruik maken van begrippen in een van de andere aangeleerde vreemde talen ;
- niet-verbale expressie-middelen (knikken, wijzen, gelaatsuitdrukkingen enz.) ;

i.v.m. evaluatie :

de enige geldige norm is de correctheid van actie en reactie.

i.v.m. de motivatie van de leerlingen :

voor de toekomstige vrachtwagenbestuurders moet de taal cursus een overlevingshulp betekenen, en niet een hinderpaal voor het slagen met een diploma.

Correctheid van het productieve taalgebruik is bijzaak, zolang de doeltreffendheid van de communicatie veilig staat.

Het overdadig nastreven van correctheid zou een onevenredig groot deel van de beschikbare leertijd vereisen.

1.2.2. De inhouden

De doelstellingen worden gerealiseerd in het kader van TAALGEBRUIKS-SITUATIES.

2. VOORSTELLEN VOOR DE KLASPRAKTIJKEN

We onderscheiden situaties waarbij de trucker

- op adequate wijze moet kunnen omgaan met documenten ;
- gesproken mededelingen moet verstaan ;
- zich mondeling moet kunnen uiten en de andere persoon/personen begrijpen ;

2.1 LEESVAARDIGHEID : adequate omgang met documenten

2.1.1. Doelen

We onderscheiden 3 soorten documenten, naargelang van de taken die men ermee kan verbinden :

- * geschreven boodschappen (enkel) kunnen begrijpen en in overeenstemming handelen : wegwijzers, handwijzers..., laaddocumenten...
- * documenten kunnen invullen : hotelfiche, vrachtbrief, leveringsbon...
- * documenten kunnen verduidelijken of aanhalen ter rechtvaardiging : de tachograafschijf, de vrachtbrief, de CMR-checklist...

2.1.2. Documenten

- * persoonlijke documenten (identiteitskaart, paspoort, rijbewijs, ADR- of andere gespecialiseerde vervoersbewijzen)
- * boorddocumenten (identificatiekaart, verzekering, diverse vergunningen, tachograafschijf)
- * vrachtdocumenten (vrachtbrief/CMR-formulier, facturen, leveringsbonnen, verzamellijsten)
- * andere

2.1.3. Methodische aanpak

- * zo nodig (partiële) vertalingen aanbieden
- * ermee omgaan zoals in de realiteit
  - functionele opdrachten (een leveringbon verduidelijken en doen ondertekenen - een lading door de douane laten controleren aan de hand van een verzamellijst - de tachograafschijf overhandigen en verduidelijken)
  - enkel aandacht geven aan de functionele fragmenten

- * gebruik maken van de voorkennis van de leerlingen - dus afspraken maken met de andere leerkrachten betreffende :
  - timing : een document slechts aanbieden als de leerling er in een andere les mee heeft kennis gemaakt, of het in de praktijk heeft leren gebruiken
  - voorafgaandelijk contact met de taal laten plaatsvinden in andere lessen
- * 'strategisch' lezen :
  - beginnen met wat de leerling al weet (brain-storming)
  - altijd stuurvragen vooraf stellen
  - gebruik maken van logo's, koppen, enz...
  - eerst een globale oriëntatie door het snel doorkijken van de tekst
  - pas op de details letten wanneer de grote lijnen zijn begrepen
  - lezen in meerdere 'rondes', van globaal naar detail
  - de vragen richten zowel op de inhoud als op het 'leesproces'
  - de leerling globaal leren lezen en daarmee voorkomen dat hij let op ieder onbekend element
- * de leeropdrachten proberen in te passen in modules

2.1.4. Voorstel voor afspraken

- * een corpus samenstellen
- * waar dit zin heeft, de documenten 'timen' : "op welk ogenblik breng ik dit best ter sprake ?"
  - in functie van andere (praktijk)lessen (zie : gebruik maken van de voorkennis)
  - in functie van de taalgebruikssituaties (zie 2.3 spreekvaardigheid)
  - de methodische aanpak bekijken in functie van het soort document (zie 2.1.1. doelen)

2.2 LUISTERVAARDIGHEDEN : verstaan van gesproken mededelingen

2.2.1. Doel :

richtlijnen, gesproken boodschappen identificeren ; er een correct gevolg aan geven.

2.2.2. Luistermateriaal :

- * stereotiepe omroepen (bij inscheping, in stations, luchthavens...)
- * weerberichten, toestand van het wegennet...
- * ander ?

2.2.3. Methodische aanpak

- * de diverse boodschappen uitschrijven - cfr. leesteksten
- * leren herkennen zonder storing...
- * ...nadien met storing
- * voor weerberichten, toestand van het wegennet : vertrouwdheid met de belangrijke fragmenten
- * strategisch luisteren :
  - leren - zich richten op wat men wil vernemen
  - zich niet te laten afleiden door wat men niet verstaat
 (BIJLAGE)

Opm. : het is NIET zodanig de bedoeling via deze teksten aan algemeen taalleren te doen, WEL dat de leerlingen de belangrijke boodschappen kunnen identificeren en begrijpen.

2.2.4. Voorstel voor afspraken

- * een audio-corpus samenstellen + uitschrijven
  - omroepen bij inscheping, in station, in luchthaven
  - aantal weerberichten
  - toestand van het wegennet
- * de timing bekijken
- * de methodische aanpak bekijken

2.3 GESPREKSVAAARDIGHEID : zich mondeling uiten en de andere persoon begrijpen

2.3.1. Doel

Correctheid van actie en reactie binnen intercommunicatieve situaties

2.3.2 Basismateriaal

- * oefendialogen - cfr. o.a. de 'prioritaire taalsituaties'
  - een aantal vereisten :
    - authentiek qua verloop : een evident 'draaiboek'
    - authentiek qua taalgebruik : de doeltaal hoeft NIET per se volledig 'correct' Engels te zijn, maar moet WEL corresponderen met de taal die door truckers wordt gehanteerd
    - KORT, of bestaande uit korte modules

Het is belangrijk de gebruikssituaties en de gehanteerde taal zo nauwkeurig mogelijk te observeren.

Mogelijkheden : een aantal keren meerijden ; gesprekken

Vooraleer men dialogen begint uit te schrijven, moet men tot afspraken komen met praktijkleerkrachten / truckers / ... over

- prioritaire situaties
- een realistisch 'draaiboek' binnen iedere dialoog ("Hoe speelt zich zoiets in werkelijkheid af?")

Na de dialoog te hebben opgesteld legt men hem best voor aan insiders ("Klopt dit qua inhoud en qua taal?")

- * lijsten met taalhandelingen als geheugensteun : deze uitdrukkingen moeten geoefend en gekend worden
- * woordenschatlijsten vooral als hulpmiddel

2.3.3. Methodische aanpak

- * toelichten van de situatie
- * (laten) vertalen
- * laten beluisteren
- * lezen en laten lezen (uitspraak)
- * cloze-oefeningen
- * repliek-oefeningen - repliek-fiches

Leerinhouden die via aangepaste taalmodules met bijpassende oefeningen kunnen behandeld worden.

- Weigering om te vertrekken, vracht beschadigd.
- Aankomst in een bedrijf : zich aanmelden, aanbieden van frisdrank, documenten.
- Een auto-ongeval : oorzaak (vb. chauffeur verblind door de zon), enkel blikshade, aangifteformulier invullen.
- Politiecontrole langs de weg : dokumenten (rijbewijs, gelijkvormigheidsattest, tachograafschijf).
- Doktersbezoek : maagkrampen en hoofdpijn, steekkaart invullen, onderzoek, voorschrift, vragen naar apotheek.
- Pechsituatie : probleem met koppeling, telefoneren naar garage, ligging beschrijven, defect bespreken.
- Laden van vrachtwagen : manoeuvreren met de vorkheftruck.
- Laden aan de hand van een laadschema.